

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Běšiny

1898-1950

Inventář

EL NAD č.: 1868

AP č.: 559

Eva Ulrichová

Klatovy 2015

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	6
Inventární seznam	7

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady se volili ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Počátky školství v Běšinech spadají časově do poloviny 18. století. V Běšinech byla od počátku triviální škola dvoutřídní a byly k ní přiškoleny obce Běšiny, Hořákov, Kozí, Podolí, Javoří, Úloh, Rajske, Hubenov, Kněžice a Tvrdoslav.

Místní školní rada v Běšinech vznikla pravděpodobně v roce 1868, z nejstaršího období však nejsou o její činnosti zprávy.

Podle prvních dochovaných písemných záznamů složila dne 3. února 1899 slib do rukou c. k. okresního hejtmana Strachotinského nově zvolená místní školní rada ve složení: František Koloros, starosta obce - předseda, Eman Červený, farář - zástupce církve, Eman Maydl, řídící učitel - zástupce školy, Vojtěch Babka, hostinský v Běšinech - školní dozorce, Josef Hošek, hudebník v Úloze, Kašpar Janda, rolník v Kozí, Jiří Kolář, rolník v Hořákově, Jan Krejčí, polodvorník v Javoří, Jan Vítovec, chalupník v Tvrdoslavi - členové a Antonín Syrovátka, chalupník v Běšinech a Josef Krús, chalupník v Běšinech - náhradníci.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. 12. 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. 1. 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři.

Dne 6. března 1921 byla v Běšinech nově zvolena sedmičlenná místní školní rada, která se scházela ve školní budově několikrát ročně, kdy projednávala jak školní rozpočet, tak zajišťovala veškeré jí zákonem dané činnosti pro potřeby a fungování Obecné školy v Běšinech.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě zrušily místní školní rady a jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady nebo mohl být jmenován jiný člen obecné rady nebo v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

Z tohoto důvodu byla Okresním úřadem v Klatovech dne 15. 3. 1944 celá místní školní správa v Běšinech protokolárně předána nově ustanovenému představenému školní obce Antonínu Matějkovi, rolníku v Běšinech. Jeho zástupcem byl jmenován Rudolf Šnicar, řídící učitel v Běšinech. Pokladnictví převzal František Bulka, poštovník v Běšinech.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 19. března 1946 se konala ustavující schůze Místní školní rady v Běšinech, na které byli zvoleni předseda i členové.

Činnost místních školních rad zanikla zákonem č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci sídla školy.

Dne 26. února 1950 Místní školní rada v Běšinech na své poslední schůzi provedla revizní účetní uzávěrku za rok 1949 a zůstatek finančních prostředků předala Místnímu národnímu výboru Běšiny.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy a do archivu byly předány 23. 10. 1956 Národní školou Běšiny a 29. 6. 1998-přír. č. 98/98 Základní školou Běšiny. Evidenční list Jednotného archivního fondu byl založen v roce 2001.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časový rozsah fondu je 1898-1950. Jazyk archiválií je český. Fyzický stav archiválií je dobrý, jsou pouze zaprášeny. Celkový rozsah fondu činí 0,24 bm.

Fond obsahuje 5 úředních knih z let 1898-1950, 1 podací protokol z let 1939-1950 a 1 karton spisů z let 1930-1938. V archivním fondu se nedochovaly zápisy ze schůzí před rokem 1898, podací protokoly před rokem 1939 a ani žádné další archiválie.

V roce 2005 bylo při zpracování fondu Základní školy Běšiny přesunuto 7 knih z fondu místní školní rady do fondu základní školy.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho Dodatku čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

I. Úřední knihy

II. Registraturní pomůcky
Podací protokoly

III. Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond tvoří knihy zápisů ze schůzí z let 1898-1950, které obsahují složení místní školní rady a popis její činnosti v daných volebních obdobích. Dále je ve fondu školní matrika z let 1929-1949, ve které je vedena celková evidence žáků školy v daném období a je v ní otištěno razítko Místní školní rady v Běšinech. Hlavní knihu z let 1940-1949 a pokladní deník z let 1941-1949, z nichž je možné čerpat údaje o finančních příjmech a nákladech na činnost školy. Dále obsahuje podací deník z let 1939-1950 a několik spisů z let 1930-1938.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2014 a archivní pomůckou opatřila v roce 2015 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 3. 4. 2015

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

SOKA Klatovy. *Základní škola Běšiny*. EL NAD 1248.

SOKA Klatovy. *Archiv obce Běšina*. EL NAD 706.

SOKA Klatovy. *Místní národní výbor Běšiny*. EL NAD 4.

Příloha: Seznam použitých zkratk

EL NAD – evidenční list Národního archivního dědictví

kar – kartony

MŠO – Ministerstvo školství a osvěty

MV – Ministerstvo vnitra

ppr – podací deník

SOAP – Státní oblastní archiv v Plzni

ukn – úřední knihy

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Úřední knihy			
1	Zápisy ze schůzí	1898-1928	ukn 1
2	Zápisy ze schůzí	1929-1950	ukn 2
3	Matrika žáků	1929-1949	ukn 3
4	Hlavní kniha	1940-1949	ukn 4
5	Pokladní deník	1941-1949	ukn 5
II. Registraturní pomůcky			
Podací protokoly			
6	Podací protokol	1939-1950	ppr 1
III. Spisy			
7	Rozpočety místní školní obce	1930-1938	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Běšiny
Značka archivního fondu:	MŠR Běšiny
Časový rozsah:	1898-1950
Počet evidenčních jednotek:	7 (5 úředních knih, 1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	7
Rozsah v bm:	0,24
Stav ke dni:	3. 4. 2015
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	9
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 3. 4. 2015-čj. SOAP/040-0283/2015